

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání Erazim**

verze 1.3.1

1 Obsah

1 Obsah.....	1
2 Identifikační údaje.....	3
2.1 Název ŠVP.....	3
2.2 Údaje o škole.....	3
2.3 Zřizovatel.....	3
2.4 Dokumentu.....	3
3 Obecná charakteristika školy.....	4
3.1 Velikost školy.....	4
3.2 Lokalita a charakter školy.....	4
4 Podmínky vzdělávání.....	4
4.1 Věcné podmínky.....	4
4.2 Životospráva.....	5
4.3 Psychosociální podmínky.....	5
4.4 Organizace.....	6
4.5 Řízení mateřské školy.....	6
4.6 Personální a pedagogické zajištění.....	6
4.7 Spoluúčast rodičů.....	7
4.8 Zabezpečení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	7
4.9 Zabezpečení dětí nadaných.....	9
4.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	9
5 Organizace vzdělávání.....	9
5.1 Charakteristika tříd.....	9
5.2 Činnosti se dvěma učiteli.....	9
5.3 Přijímání dětí.....	10
5.4 Rytmus roku.....	10
6 Charakteristika vzdělávacího programu.....	12
6.1 Základní údaje.....	12
6.2 Zaměření školy.....	12
6.3 Dlouhodobé cíle.....	12
6.4 Metody a formy vzdělávání.....	13
6.5 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných.....	14
Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	14
7 Vzdělávací obsah.....	15
7.1 Rámcové cíle.....	15
7.2 Klíčové kompetence.....	15
7.3 Vzdělávací celky.....	16
8 Evaluace.....	26
8.1 Oblasti a prostředky autoevaluace.....	26

8.2 Časový plán.....	27
8.3 Odpovědnost učitelů.....	27

2 Identifikační údaje

2.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Erazim

Verze 1.2.2

ŠVP je zpracován dle RVP ze září 2021

2.2 Údaje o škole

název	Základní škola a mateřská škola Erazim 1
sídlo	Hlavní 1040/120, 747 06 Opava
místo vzdělávání	Hlavní 1040/120, 747 06 Opava
ředitel a zpracoval	Matěj Frgala
kontakty	telefon: 735 908 205 e-mail: info@erazim.cz webové stránky: opava.erazim.cz

2.3 Zřizovatel

název	Školy Erazim, z. s.
sídlo	Hlavní 1040/120, 747 06 Opava
IČO	10 666 141
kontakt	info@erazim.cz www.erazim.cz

2.4 Dokumentu

platnost od:	1. 9. 2025
účinnost od:	1. 9. 2025

3 Obecná charakteristika školy

3.1 Velikost školy

Mateřská škola má kapacitu 20 dětí, o něž by se v plném počtu denní docházky v rámci jediné, věkově smíšené třídy starali tři pracovníci.

3.2 Lokalita a charakter školy

Mateřská škola Erazim 1 zahájila svůj provoz ve školním roce 2021/2022. Budova školy se nachází na adrese Hlavní 1040/120, 747 06 Opava. Nedaleko školy je zastávka trolejbusu. V blízkém okolí budovy se nachází několik hřišť s různým vybavením a tematickým zaměřením.

Nabídka vzdělávání je určena všem dětem, škola vychází vstříc potřebám nadaných dětí i dětí se speciálními vzdělávacími potřebami formou inkluzivního vzdělávání. Program školy vychází z koncepce svobodné demokratické školy.

4 Podmínky vzdělávání

4.1 Věcné podmínky

Do budovy se vstupuje hlavním vchodem pro veřejnost. Vchod do prostor mateřské školy je trvale uzavřený, je třeba si nechat otevřít po zazvonění.

Část určená pro mateřskou školu je upravena podle fyziologických potřeb předškolních dětí a k dispozici je i sprcha. Samotný prostor mateřské školy propojuje hrací část, která je rozdělená na podnětná centra, která umožňují dítěti přirozeně rozvíjet svou vnitřní motivaci s ohledem na jeho aktuální potřeby a vývoj.

V celém prostoru jsou dětem k dispozici stavebnice, hračky a didaktické pomůcky, dětská literatura, stoly se židlemi odpovídající věku a počtu dětí na třídu. Hrací a odpočinkové plochy jsou pokryty pěnovými díly. Uspořádání třídy umožňuje individuální, skupinové i společné činnosti.

4.2 Životospráva

4.2.1 Stravování

Právnícká osoba vykonávající činnost mateřské školy má i vlastní školní jídelnu – výdejnu, kde se děti stravují. Záměrem školy je vést děti přirozeně ke zdravému stravování. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, oběd se skládá z polévky a hlavního jídla, svačiny jsou tvořeny ovocem, zeleninou, pečivem, sýry, šunkou, jogurty, pomazánkami příp. dalších pochutin. Obědy i svačiny dovážíme ze Zařízení školního stravování Opava. Děti do jídla nenutíme, ale povzbuzujeme je, aby ochutnaly i jídlo, které neznají nebo jim příliš nechutná. Školní jídelníček je zveřejňován v jídelně na nástěnce a je součástí školní aplikace Obědy. Pitný režim je zajišťován v průběhu celého dne, který pedagogové aktivně podporují. Oběd se, po dovezení ze školní kuchyně, uchovává v nerezových termoportech při předepsané teplotě v ohřevném pultu, ze kterého je pultem vydáván.

4.2.2 Pohyb

Pobyt venku je zařazován s přihlédnutím k aktuálnímu počasí a preferencí dětí denně a jeho délka je přizpůsobena počasí a kvalitě ovzduší. Dbáme na dostatečné větrání vnitřních místností a dodržování základních hygienických návyků.

4.3 Psychosociální podmínky

Naše mateřská škola staví na respektujícím přístupu, který chápeme ve čtyřech rovinách, a tak s ním i pracujeme. Jedná se o respekt dospělého vůči dítěti, respekt dítěte vůči dospělému, dospělých mezi sebou a dětí navzájem.

Učitel má být dítěti laskavým a citlivým průvodcem, který má svůj přístup k dítěti podpořen profesionálními znalostmi z oblasti pedagogiky a psychologie. Toto mu umožní dítě přijímat v jeho originalitě a s individuálními potřebami. Jsme přesvědčeni o tom, že učitel je pro dítě vzorem, jehož chování napodobuje.

Opakující se rituály umožňují dítěti cítit se bezpečně a orientovat se v rytmu dne, týdne, měsíce a roku, které ukončují pravidelné slavnosti. Pevné body během roku a řízená činnost jsou prokládány prostorem a dostatečným časem pro volnou dětskou hru.

Pravidelně a otevřeně komunikujeme s rodiči o všem, co se ve školce děje. Ve věkově smíšené skupině dětí se přirozeně formují sociální dovednosti. Vedeme děti k tomu, aby mezi sebou otevřeně a respektujícím způsobem komunikovaly, aby přirozeně vnímaly důsledky svého chování a aby si vytvářely zdravý náhled na sociální vztahy. Vedeme je také k práci s chybou, kterou vnímáme jako šanci zkoušet věci dělat jinak. Pracujeme nejenom s jednotlivcem, ale i se skupinou jako celkem, s jednotlivými rolemi dětí, s jejich vzájemnými vztahy i situacemi, které nastávají. Děti chceme bezpečně provázet situacemi, které pro ně mohou být složité, a ve své práci jsme důslední a empatičtí.

4.4 Organizace

Organizační a provozní informace jsou stanoveny provozním řádem školy, který je k dispozici na viditelném místě ve škole nebo na vyžádání ve sborovně.

Pracovníci ke komunikaci využívají běžně dostupné komunikační prostředky. Hlavním komunikačním kanálem s rodiči je telefon, ale pro zájemce jsou k dispozici i whatsappová skupina, facebooková stránka a obecné informace na webových stránkách. Naším záměrem je umístění informací a komunikaci s veřejností i s rodiči sjednotit.

4.5 Řízení mateřské školy

Statutárním orgánem právnické osoby je ředitel školy. Jemu jsou přímo podřízeni všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci.

Ředitel většinu své práce vykonává distančním způsobem. Do mateřské školy dojíždí aspoň jednou měsíčně kvůli hospitacím, náslechům, výkonu PPČ, vykonáváním vnitřní kontroly, ale i za účelem osobního setkávání s učiteli, rodiči a dětmi. Dle potřeby probíhá online porada ředitele s učiteli.

4.6 Personální a pedagogické zajištění

Naším záměrem je, aby základem učitelského sboru byli učitelé, kteří jsou kvalifikovaní nebo mají snahu si kvalifikaci dodělat. Škola využívá i externí spolupráce mentora v

podobě kvalifikovaného učitele mateřské školy. Všichni pedagogové přijímají další zkušenosti v oblasti alternativních přístupů ke vzdělávání. Nové informace získávají samostudiem, účastí na seminářích, náslechem v jiných školách.

Pedagogický tým prochází také interním vzděláváním v rámci školy nebo v rámci další nabídky akreditovaných akcí DVPP v ČR. V pedagogickém sboru jsou i dobrovolníci a externí odborníci z různých oblastí, kteří pracují s dětmi pod vedením pedagoga školy.

4.7 Spoluúčast rodičů

Škola chápe prostředí rodiny dítěte jako základní a předpokladem spokojenosti a úspěchu dítěte je spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci. Protože rodina formuje osobnost dítěte primárně, považujeme za velmi důležité, aby rodiče dobře rozuměli záměrům a cílům školy a aby znali metody a formy práce s dětmi. Vzájemné porozumění a důvěru s rodiči a zákonnými zástupci dětí budujeme na seminářích a na individuálních schůzkách již před zápisem dětí do naší mateřské školy.

Společná setkávání rodičů se uskutečňují nepravidelně a jejich obsahem je sdílení informací o práci dětí a programu školy, ale také představení způsobů práce ve škole a sdílení společných hodnot ve vzdělávání dětí.

O svých dětech se rodiče mohou informovat během školního roku při osobním setkání s učitelem, telefonickou či e-mailovou cestou, případně mohou nahlédnout do záznamů dítěti.

Škola spolupracuje s dalšími školami v celé ČR.

4.8 Zabezpečení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pojetí vzdělávání dětí s PO

Pokud nebude stačit samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte při vzdělávání, mohou naši pedagogové vypracovat *plán pedagogické podpory* se stanovením cílů podpory a způsobem vyhodnocování naplňování plánu.

Podpurná opatření 2. až 5. stupně poskytne naše škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum). Podkladem bude *individuální vzdělávací plán*, připravený na míru dítěti a vzdělávacímu prostředí naší školy.

System péče o děti s přiznanými PO

Plán pedagogické podpory

1. Spolupracujeme s rodiči a školními odborníky (např. školní speciální pedagog) na identifikaci individuálních potřeb dětí.
2. Vytváříme individuální PLPP pro dané dítě s cíli a strategiemi.
3. Integrujeme podporu z PLPP do vzdělávacího procesu.

4. Po třech měsících na online poradě vyhodnotíme PLPP a případně doporučíme návštěvu PPP nebo SPC.

Individuální vzdělávací plán

1. Pokud nepomohl PLPP, odkážeme rodinu na PPP nebo SPC.
2. Jestliže ŠPZ doporučí IVP, spolupracujeme s rodiči a školními odborníky (např. školní speciální pedagog) na tvorbě IVP dle doporučení ŠPZ.
3. Realizace podpory: Integrujeme podporu z IVP do vzdělávacího procesu.
4. Vyhodnocování a aktualizace: Po roce se IVP vyhodnotí a případně ŠPZ doporučí pokračování, jiný postup nebo upuštění od PO.

Podmínky vzdělávání dětí s PO

Snažíme se vytvořit inkluzivní prostředí, které respektuje individuální potřeby a zajišťuje rovné příležitosti pro všechny děti. Spolupracujeme s rodiči, odbornými pracovníky a dalšími zainteresovanými osobami, abychom vytvořili individuální vzdělávací plány a podpůrné strategie pro každé dítě. Přizpůsobujeme výukové metody, materiály a prostředí tak, aby děti mohly dosáhnout svého maximálního potenciálu a úspěšně se zapojily do vzdělávacího procesu. Cílem je poskytnout dětem s podpůrnými opatřeními adekvátní podporu a prostředí, které jim umožní rozvíjet se a plnohodnotně se účastnit všech aktivit ve školce.

Účinnost podpůrných opatření je vyhodnocována ve spolupráci se ŠPZ, ale i na učitelských poradách.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka, zejména pokud rodiče sami nejsou rodilými mluvčími. Jazyková podpora musí být dětem poskytována již od nástupu do mateřské školy. V duchu našich hodnot podporujeme děti, aby si český jazyk osvojovaly co nejpřirozeněji – zapojováním do kolektivu, společnou hrou a každodenními interakcemi s vrstevníky i učiteli. Při práci s celou třídou uzpůsobujeme didaktické postupy a cíleně podporujeme děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk.

Pokud jsou v mateřské škole v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, zřídí ředitel skupinu/skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání. Vzdělávání je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel může do skupiny zařadit i další děti, u nichž posoudí potřebnost jazykové podpory, pokud to není na újmu kvality přípravy.

Cílem je, aby děti při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence, které jim umožní zapojit se do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, využitelné při individualizované práci s dětmi již od nástupu do mateřské školy.

4.9 Zabezpečení dětí nadaných

Postup výuky u dětí nadaných je obdobný jako u dětí se znevýhodněním. Vycházíme z toho, že i nadané dítě má své specifické vzdělávací potřeby, které je možné v maximální možné míře reflektovat a podle nich uzpůsobit výuku.

Vzhledem k tomu, že v naší škole je výuka průběžně a stále individualizována, je možné takové specifické potřeby zohlednit při plánování výuky.

V případě, že učitel identifikuje u dítěte projevy nadání, informuje o tom zákonné zástupce a společně s nimi a případně dalšími odborníky (zařízení zabývající se praxí s mimořádně nadanými dětmi) hledají optimální cesty pro další vzdělávání.

Rozvíjíme talent a nadání každého dítěte. Učitel ho podporuje. Hledá spolu s ním centra jeho zájmů, pomáhá mu rozvíjet jeho silné stránky. Dítě má šanci objevit a uvědomit si, kam jej jeho schopnosti a talent táhnou. Prohlubuje svoje kompetence v různých oblastech a uvědomuje si, v čem je dobrý. Nadané dítě může rozvíjet své nadání ve spolupráci s učitelem a s dětmi v ZŠ.

Přestože škola svým individualizovaným pojetím vzdělávání nabízí uplatnění pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti mimořádně nadané, není jejím záměrem poskytovat vzdělání výhradně těmto dětem. Naopak, rádi bychom vytvořili přirozené prostředí, jehož součástí může být každý. Ke všem dětem přistupujeme individuálně, vnímáme vzdělávací potřeby každého zvlášť.

4.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami a navazuje úzkou spolupráci s rodinou již v okamžiku před přijetím dítěte do MŠ a při zahájení docházky dítěte. Postup adaptace a zvyšování délky pobytu ve školce individuálně projednávají a konzultují učitelé se zákonnými zástupci dítěte. Dítě si s rodiči může vyzkoušet tzv. adaptační program a v průběhu adaptace nosit do školy předměty, se kterými se cítí v bezpečí

5 Organizace vzdělávání

5.1 Charakteristika tříd

Třída je vždy tvořena tak, aby byla věkově smíšená dětmi od 3 do 6 let, a to za účelem podpoření mezivrstevnického učení a heterogenního kolektivu.

5.2 Činnosti se dvěma učiteli

S každou skupinou více než osmi dětí jsou zároveň přítomni dva pedagogičtí pracovníci.

5.3 Přijímání dětí

Zápisy k předškolnímu vzdělávání jsou vyhlašovány na webových stránkách školy vždy s dostatečným předstihem.

Do zaplnění kapacity jednotlivých tříd jsou děti přijímány kdykoli v průběhu školního roku. Zákonní zástupci vyplní formulář nezávazného zájmu na stránkách školy. Kontaktuje je někdo z učitelů, aby si domluvili vstupní pohovor a dny na zkoušku. V případě zájmu rodičů a souladu rodičů s hodnotami školy je dítě následně přijato k docházce.

5.4 Rytmus roku

1. Období Michaelské (září cca 4 týdny)

zopakování pravidel, poučení o bezpečnosti při hrách v místnosti i venku

dožínky, vinobraní, posvícení

návrat k rytmu a řádu – soustředění, zpozornění, zklidnění

svátek sv. Václava a svátek sv. Michaela – rytířská ctnost, odvaha, ušlechtilost, rovnováha mezi zlem a dobrem

2. Období podzimní (říjen cca 3 týdny)

změna přírody – po letním bujení stahování do sebe

barevnost podzimu – přírodniny

3. Období Martinské (říjen-listopad cca 3 týdny)

zkracování dne, ubývání světla

svátek sv. Martina – soucítění, dělení se, pomoc

4. Období předadventní (listopad cca 3 týdny)

období bláta a louží, větru a deště

první adventní neděle

5. Období adventní a vánoční (listopad - prosinec cca 3 týdny)

sníh, mráz – usínání přírody

adventní svátky

Vánoce – světlo v srdcích lidí, láska a přátelství

6. Období adventní tříkrálové (leden cca 1 týden)

Tři králové – úcta, pokora, rovnost

7. Období zimní (leden cca 3 - 4 týdny)

zimní radovánky, sníh a mráz – příroda spí, čerpá síly
světlo se pomalu začíná vracet
touha po teple, činnosti a bujení

8. Období masopustní (únor cca 3- 4 týdny)

světla přibývá, blíží se jaro
masopustní veselost, radost, sdílení
maškarní rej

9. Období velikonoční (březen - duben cca 4 týdny)

poda se probouzí, vše se přirosvětluje
rození mláďátek, pučení rostlinstva
velikonoční slavnost – živost, duševní pohyblivost, aktivita, vitalita

10. Období jarní (duben cca 3 - 4 týdny)

vše se zelená, roste, kvete
pohyblivost, lehkost, radostnost

11. Období letniční (květen cca 3 - 4 týdny)

rostliny, zvířata – celá příroda je prosvětlená
svátek matek
letnice – probuzení, osvobození, sebeuvědomění, svobodná vůle

12. Období svatojánské (červen cca 3 - 4 týdny)

teplo a světlo, spousta barev
svátek sv. Jána – zralost, vnímání druhých, proměna, konec a začátek

6 Charakteristika vzdělávacího programu

6.1 Základní údaje

Důvěra

Otevřenost

Svoboda a odpovědnost

Respekt

Naší snahou je rozvíjet pozitivní přístup k životu. Důvěřujeme světu, že má smysl a že je příznivý. Důvěra, tak jak ji chápeme, nutně ústí ve svobodu a v sebeřízení. Důvěra, že já i ostatní „jsme v pořádku“. Z toho vyplývá dovednost nebrat si věci osobně a respektovat autonomii a potřeby u sebe i u druhých. Tato důvěra dále otevírá cestu k vzájemnosti a schopnosti efektivní týmové spolupráce.

6.2 Zaměření školy

Poskytovat dětem základní vzdělávání cestou přirozeného učení založeného na důvěře a vnitřní motivaci.

Vytvořit společný prostor pro vzájemné sdílení, učení se a růst. V tomto směru se otevírat také širší komunitě.

Uspokojovat základní životní potřeby dítěte:

potřeba náležitého přísunu podnětů zvenčí

potřeba smysluplného světa

potřeba životní jistoty

potřeba vlastní společenské hodnoty

potřeba otevřené budoucnosti

6.3 Dlouhodobé cíle

Vzdělávací cíle našeho školního programu:

- Podpora vztahu k přírodě a rozvoj environmentálního vědomí dětí.
- Podpora rozvoje hrubé a jemné motoriky dětí prostřednictvím pohybu a volné hry v přírodě.
- Podpora sociálních dovedností, vzájemného respektu a komunikace mezi dětmi i dospělými.
- Podpora rozvoje řeči a komunikace prostřednictvím aktivit a příběhů.
- Podpora fantazie, tvořivosti a spontánnosti dětí prostřednictvím volné hry a objevování.

- Příprava dětí na přechod do školního prostředí prostřednictvím předškolní přípravy.

Jsme průvodci dětí jejich světem i světem dospělých a neustále pracujeme na profesním a osobním rozvoji. Nabízíme dětem prostor a čas pro přirozený a klidný vývoj, respektujeme jejich jedinečnost a podporujeme radost ze života.

6.4 Metody a formy vzdělávání

Vycházíme z dokumentu MŠMT, Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a z konceptu „Respektovat a být respektován“. Zájmy a potřeby dětí jsou pro nás důležité a zajímáme se o ně. Komunikace s dítětem probíhá na partnerské úrovni. S rodinou dítěte úzce spolupracujeme. Usilujeme o demokracii v rodičovské i dětské komunitě.

Dítě je jedinečná osobnost a škola jej může podporovat a motivovat. Naším cílem je, aby na konci předškolního období mělo dítě osvojené základní kompetence pro život – samostatnost, sociální cítění, fyzickou a psychickou zdatnost, zdravé sebevědomí. Chceme, aby dokázalo rozlišit a rozvíjet svoje dovednosti a zájmy. Nabízíme dostatek prostoru pro volnou hru, při níž může dítě rozvíjet svou fantazii, spontánnost, tvořivost.

Metody a formy výchovného působení:

metody prožitkového učení – hlavními znaky tohoto učení jsou spontaneita, objevnost, tvořivost, radost z poznávání, komunikativnost a aktivita

podpora přirozeného pozorování, experimenty – podpora dítěte v přirozené zvědavosti

volná hra – dostatek prostoru ke spontánním činnostem a volné hře, jedná se o nejpřirozenější způsob učení a základní potřebu předškolního věku

společné hry s danou tematikou

individuální přístup k dítěti s pochopením a respektem k jeho možnostem

rituály – dávají dětem jistotu a hranice. Využíváme přirozenou potřebu rytmu a opakování – rozdělení dne, týdne, měsíce i roku. Děti se lépe orientují v čase, střídá se napětí a uvolnění.

komunitní kruh – ranní setkávání při společném posezení a vítání dne v kruhu, děti mají možnost zažít pocit společenství, bezpečí a důvěry, mohou sdílet své názory a pocity, kultivovat komunikaci a vztahy s druhými

přímo a nepřímo řízené činnosti – svobodná volba mezi připravenými aktivitami

cílené vzdělávací činnosti – probíhají během dne individuálně nebo skupinově

kooperativní učení – skupiny jsou věkově heterogenní, podporujeme vstřícnou komunikaci mezi dětmi, vedeme děti k vzájemnému řešení konfliktů a k jejich přirozené potřebě spolupracovat

smyslové poznávání – didaktické pomůcky, smyslové chodníčky

rytmizace, spojení pohybu se slovem či zpěvem, hra na tělo

říkadla, básně, písně, četba, dramatizace

výtvarné a grafomotorické činnosti

6.5 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

Důležitými principy vzdělávání dětí v naší školce jsou mj. individuální přístup k dětem, který je možný díky skupině o maximálně 16 dětech a celodenní přítomnosti 2 pedagogů, dále důraz na volnou hru dětí a na respektování jejich individuálního tempa poznávání světa. Protože tyto podmínky jsou o to důležitější při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných, je naše škola připravena spolupracovat i při vzdělávání těchto dětí.

Legislativní oporou ve vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných je nám platný školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Podpůrná opatření 1. stupně pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami poskytuje naše škola ve spolupráci s rodiči.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami a navazuje úzkou spolupráci s rodinou již v okamžiku před přijetím dítěte do MŠ a při zahájení docházky dítěte. Postup adaptace a zvyšování délky pobytu ve školce individuálně projednávají a konzultují učitelé se zákonnými zástupci dítěte. Dítě si s rodiči může vyzkoušet tzv. adaptační program a v průběhu adaptace nosit do školy předměty, se kterými se cítí v bezpečí.

7 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah vychází ze tří rámcových cílů předškolního vzdělávání. Pokud jsou tyto cíle naplňovány, směřuje vzdělávání k utváření základních kompetencí dítěte.

7.1 Rámcové cíle

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena společnost
3. rozvíjení samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Učitel by si měl být schopen v průběhu všech činností s dětmi odpovědět pravdivě na tyto tři otázky:

- co se právě teď dítě učí
- s jakou hodnotou se právě teď setkává
- jaký má dítě prostor pro samostatnost a možnost ovlivnit situaci, ve které se nachází

7.2 Klíčové kompetence

Již v předškolním věku jsou vytvářeny základy klíčových kompetencí, které jsou významné nejen z hlediska přípravy dítěte na školní vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy a celoživotního učení. Klíčové pro předškolní vzdělávání jsou tyto kompetence:

1. Kompetence k učení

2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence občanské
6. Kompetence pracovní

Ke zvoleným tématům jsou vybírány činnosti, které rozvíjejí všechny kompetence dítěte. Do každého tematického celku jsou zařazovány činnosti ze všech pěti vzdělávacích oblastí, obsahově ucelené s hlavním tématem. S tématy pracujeme tak dlouho, dokud mají děti o činnost zájem a dokud jim tyto činnosti přinášejí uspokojení.

Učivo je uspořádáno do integrovaných (učicích) bloků. Pro dítě předškolního věku je tento způsob přirozený, motivující, snadno uchopitelný, přehledný a vyhovuje psychologickým i didaktickým specifikům. Součástí bloků jsou také očekávané výstupy, jichž má dítě dosáhnout na konci předškolního období.

7.3 Vzdělávací celky

Vzdělávání dětí probíhá v pěti základních tematických oblastech, které jsou vzájemně propojeny a ovlivňují se.

1. Biologická oblast ↔ Dítě a tělo
2. Psychologická oblast ↔ Dítě a vnitřní svět
3. Interpersonální oblast ↔ Dítě a ti druzí
4. Sociálně-kulturní oblast ↔ Dítě a společnost
5. Enviromentální oblast ↔ Dítě a svět

7.3.1 Dítě a tělo

Charakteristika a záměry

Dítě získává poznatky o těle a zdraví člověka. Pomocí prožitkového učení a her vysvětlujeme vliv pohybu, odpočinku a jídla na našem tělo. Rozvíjíme tělesnou zdatnost, vytváříme prostředí pro rozvoj zdravých životních návyků a postojů. Podporujeme rozvoj pohybových i manipulačních dovedností. Vytváříme postoj ke zdravému životnímu stylu. Formou kritického myšlení děti vedeme k uvědomění si pravidelnosti některých činností, zejména v oblasti hygieny.

Očekávané výstupy a činnosti

- mít povědomí o vlastním těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách)
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce
- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka

- zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)

7.3.2 Dítě a vnitřní svět

Charakteristika a záměry

Podpora duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti dítěte, rozvoje intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, citů i vůle, stejně tak i sebepojetí a sebenahlížení, kreativity a sebevyjádření, stimulování osvojování a rozvoje vzdělávacích dovedností a povzbuzování v dalším rozvoji, poznávání a učení. Zaměřujeme se na emoční prožívání každého z nás. Vytváříme aktivity pro přirozenou adaptaci nových dětí, seznamujeme se pravidly a denním režimem v MŠ. Posilujeme přirozené poznávání citů, podporujeme přijímání základních životních hodnot, prohlubujeme zájmy a záliby dítěte, zaměřujeme se na řeč a rozvíjíme vlastní fantazii jedince.

Očekávané výstupy a činnosti

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- rozpoznat napsané své jméno mezi ostatními
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

7.3.3 Dítě a ti druzí

Charakteristika a záměry

Děti uvádíme do společenství ostatních dětí i dospělých, vytváříme základní návyky společenského chování, učíme porozumět vztahům mezi lidmi, hodnotám, toleranci, řešení situací, vzájemné spolupráci a pomoci. Seznamujeme děti s pojmem domov, rodina, posilujeme vztahy k rodinným příslušníkům. Vedeme děti ke kladnému vztahu k domovu. Společně poznáváme jiná místa doma i ve světě, seznamujeme děti s národy a odlišnými kulturami prostřednictvím vyprávění, prohlížením knih, atlasů a map. Formou zážitkového učení předáváme poznatky ze všech oblastí lidské existence.

Očekávané výstupy a činnosti

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je v rámci skupiny (společnosti)
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zapojit se do společné hry, popřípadě ji i sami iniciovat
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství a odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor)
- přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou, spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování v mateřské škole, na veřejnosti
- dodržovat herní pravidla, respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabším, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

7.3.4 Dítě a společnost

Charakteristika a záměry

Uvedení do světa společenského soužití, rozvíjení kompetencí ke spokojenému životu ve společenství lidí za předpokladu zachování autonomie a přirozenosti. Uvádění dětí do světa kultury, umění a tradic, vytváření povědomí o našich zvycích. Uvědomujeme si sílu společného prožitku, radosti a umět ho výtvarně vyjádřit (pouštění draků, Dušičky, Vánoce, Masopust, vítání jara, Velikonoce, přechodové rituály, vítání léta).

Očekávané výstupy a činnosti

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)

- rozlišovat některé obrazové symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

7.3.5 Dítě a svět

Charakteristika a záměry

Vytváření elementární povědomí o dění a změnách v přírodě související s ročním obdobím, uvádění děti do světa zvířat s aktivním postojem jejich ochrany a tvorba povědomí o sounáležitosti s živou i neživou přírodou. Učíme děti rozvíjet přirozenou zručnost, paměť, představivost a fantazii při většině činností na základě vlastního prožitku. Pozorujeme svět kolem nás, jeho rozmanitost a proměny. Chápeme změny kolem sebe, jejich příčiny a souvislosti. Pozorujeme stav životního prostředí a přispíváme k jeho péči.

Očekávané výstupy a činnosti

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních krás
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším přírodním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – svět přírody (mít elementární povědomí o živlech, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn mezi ročními obdobími a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (živé a neživé přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

8 Evaluace

Autoevaluace (vnitřní hodnocení školy) napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění výchovy a vzdělávání ve škole i práce učitelů a vedení školy. Zároveň poskytuje vedení školy zpětnou vazbu o tom, jak se daří naplňovat vzdělávací záměry a cíle školy a pomáhá získávat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy. Současně slouží jako hodnocení kvality školy a školního vzdělávacího programu.

8.1 Oblasti a prostředky autoevaluace

Hodnotíme, zda je náš školní vzdělávací program v souladu s RVP PV. Sledujeme, zda je náš obsah vzdělávání v souladu s obsahovou nabídkou RVP PV. Hodnocení provádíme průběžně a se změnami RVP PV.

Sledujeme, zda jsou věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace, personální a pedagogické zajištění školy, spoluúčast rodičů a vedení mateřské školy v souladu s požadavky RVP a naším konkrétním ŠVP. Hodnocení provádíme na bázi diskusí mezi pedagogy, nepedagogickými pracovníky a vedením školy v průběhu celého roku na každotýdenních provozních poradách a pedagogických radách.

Sledujeme vzdělávací nabídku (hodnotíme vzdělávací programy a jejich naplňování, jejich promyšlenost, nabídku činností a naplňování cílů v rámci bloků). Sledujeme, zda jsou plněny námi stanovené cíle a záměry vzdělávání a zda je nabídka v souladu se stanovenými cíli - sledujeme, zda jsou témata pro děti srozumitelná, blízká a smysluplná, zda není potřeba tematickou nabídku změnit, zda nás témata nesvazují a vedou k tvůrčí práci. Hodnocení provádíme na bázi diskusí mezi pedagogy, nepedagogickými pracovníky a vedením školy v průběhu celého roku na každotýdenních provozních poradách a pedagogických radách a souhrnně vždy na konci školního roku.

U individuálně vzdělávaných dětí sledujeme tok informací mezi rodiči a školou, spokojenost dětí během ověření, průběh ověření a srozumitelnost požadavků.

8.2 Časový plán

Autoevaluace probíhá jednou ročně v pololetí, jsou-li v mateřské škole zapsány děti v denní docházce. V případě převažujícího počtu individuálně vzdělávaných dětí probíhá autoevaluace jednou ročně.

8.3 Odpovědnost učitelů

Za evaluaci odpovídá pověřený pracovník.